

ภาคี อักษร

การวัดภาษาไทยราก
ของราศ
ในระบบเศรษฐกิจไทย:

บทสรุป
สถานะแห่งความรู้*

ຮັງສຽງຄໍ ດນະພຣພັນຫຼູ

คณะศรีราชาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

บทความเรื่องนี้จุดประสงค์ที่จะสำรวมงานวิชาการที่ก่อล่ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างภัยอุบัติเบื้องราษฎร์ของราคานิระบบเศรษฐกิจไทย งานวิชาการที่อยู่ในขอบข่ายแห่งการสำรวจเป็นงานที่ปรากฏสู่โลกแห่งวิชาการระหว่างปี 2500 - 2525 เป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาของบทความจำแนกออกเป็น 4 ตอน ตอนที่หนึ่งจะประมวลงานวิชาการว่าด้วยเสื้อบรักษาราคานิระบบเศรษฐกิจไทย ตอนที่สองกล่าวถึงงานวิชาการที่ศึกษาผลกระทำของภัยอุบัติเบื้องราษฎร์ของราคานิ ตอนที่สามกล่าวถึงงานวิชาการที่ศึกษาผลกระทำของภาวะเงินเพื่อที่มีต่อโครงสร้างภัยอุบัติเบื้องราษฎร์ และตอนที่สี่เป็นบทสรุป

1. การศึกษาว่าด้วยเสถียรภาพของราคาในระบบเศรษฐกิจไทย

การศึกษาปัจจุบันทางสังคมภาพของราก
ในระบบเศรษฐกิจไทยมีอยู่ไม่นานนัก โดย
เฉพาะอย่างเช่นปัจจุบันทางเศรษฐกิจ

* สาระสำคัญของบทความนิ่มจากส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยของผู้เขียนเรื่อง “การสำรวจสถานะความรู้ว่าด้วยภาษาอักษรในเมืองไทย” ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากคณะกรรมการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการนำเสนอที่นี่ ผู้เขียนได้แก้ไขต่อเติมด้านร่างเริ่มความที่เห็นสมควร

กิจในช่วงก่อนสงกรานต์โลกครั้งที่สอง เป็นเรื่องที่มีการศึกษากันน้อยมาก การศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าวในส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาปัญหาเหลือบภาพทางเศรษฐกิจอย่างเจาะลึก เมื่อหามั่นคงจะเป็นการเล่าดำเนิน章แห่งเหตุการณ์และการดำเนินการแก้ปัญหาของรัฐบาล แต่ขาดการอธิบายเหตุการณ์ด้วยเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าผู้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักประวัติศาสตร์ วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในช่วงหลังสงกรานต์โลกครั้งที่หนึ่ง เป็นหัวข้อที่มีงานวิจัยจำนวนมากพอสมควร ได้แก่ พրพีญ อันตรคุล (2517) Chintala Viseskul (1976) และ สุนทร อาสะไวย์ และ นิติ กลิโภศล (2525) ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงระหว่างปี 2473 – 2476 กลับมีงานอัญเพิยงชั้นเดียว คือ Batson (1976)

นักเศรษฐศาสตร์ริบั่นสนใจศึกษาปัญญา
ทางเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจไทยนับตั้งแต่
เดือนสิงหาคม ที่สองเป็นต้นมา¹
งานชิ้นสำคัญที่ศึกษาปัญญาทางเสถียรภาพทาง
เศรษฐกิจในช่วงระหว่างปี 2484 – 2515
ได้แก่ Yang (1957) และ Tresscott
(1971) ข้อที่น่าสังเกตคือ ในช่วงเวลาใดก็ตาม
ที่ระบบเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพ การ
ศึกษาปัญญาทางเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ
ไทยในช่วงเวลาดังกล่าวเน้นมักมีจำนวน
น้อย แต่ในช่วงเวลาใดก็ตาม ที่มีปัญหา
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จำ
นวนงานวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีมาก
ดังจะเห็นได้ว่า การศึกษาปัญญาทางเสถียร-

ก้าวทางเศรษฐกิจในช่วงระหว่างแหล่ง
สกุลเงินโลกครั้งที่สองมีอยู่มากพอสมควร แต่
ในช่วงระหว่างปี 2504 – 2515 ซึ่งเป็นช่วง
ที่ระบบเศรษฐกิจไทยไม่ค้องประสบสูญ
ได้ฯ เกือบจะไม่มีผลงานวิชาการเกี่ยวกับ
เรื่องนี้เลย อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2516
เป็นต้นมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ระบบเศรษฐกิจ
ไทยต้องเผชิญมรสุมทางเศรษฐกิจถูกแล้วถูก
เล่า งานวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ปรากฏสู่
บรรณพิพจนานุกรม (คุ้ครางที่ 1)

ในช่วงหลังสิ่งแวดล้อมโลกครั้งที่สอง
ปัญหาเสื่อมทรัพย์ของราคาน้ำมันดิบต่างๆ
ที่ว่าโลกมักต้องเผชิญเป็นนิ่องนึง ได้แก่
ปัญหาเงินเพื่อ สรุนปัญหาเงินฝืดหรือภาวะ
เศรษฐกิจตกต่ำไม่สู้ได้ปราบกฎหมายนัก ด้วย
เหตุนี้เอง ความไม่สงบของนักเศรษฐศาสตร์
จึงมุ่งสู่ปัญหาเงินเพื่อ กระหน้นักศึกษา ความ
สัมพันธ์ระหว่างภาวะเงินเพื่อกับภายในเช่น
เป็นเรื่องซึ่งนักเศรษฐศาสตร์เพิ่งจะสนใจ
ศึกษาถ้าอย่างจริงจังในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา
นี้¹ ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีอาณัตแยกพิจารณา
ได้เป็น 2 ระดับ ระดับที่หนึ่ง ได้แก่ การ
ศึกษาผลกระทบของภายในเช่นที่มีต่อภาวะ
เงินเพื่อ (สิ่งแวดล้อมของราคาน้ำมัน)
และระดับ
ที่สอง ได้แก่ การศึกษาผลกระทบของภาวะ
เงินเพื่อ(สิ่งแวดล้อมของราคาน้ำมัน) ที่มีต่อโครง
สร้างภายในเช่น

2. ผลกระทบของภัยอุบัติที่มีต่อเศรษฐกิจภาคในราชอาณาจักร

การศึกษาผลกระทบของการขัดเก็บ
ภัยอกรที่มีต่อเด็กบริภาพของคนเมืองไม่
มากนัก การศึกษาดังกล่าวใน อาจ
จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น คือ

¹ บทสำหรับงานวิชาการว่าด้วยภาษาอักษร กับภาวะเงินเพื่อ ดู อภิเช่น Nowotny (1980) และ Auld (1977) เป็นต้น

(1) ระบบภาษีอากร มีโครงสร้าง และลักษณะอันเกือบถูกต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติหรือไม่

(2) นโยบายภาษีอากรของรัฐบาลไทยในการรักษาเสถียรภาพของราคานี้ลักษณะอย่างไร

(3) การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลไทยสร้างผลกระทบต่อเสถียรภาพของราคามากน้อยเพียงใด

2.1 ระบบภาษีอากรกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ

Siamwalla (1975 c) ได้ชี้ให้เห็นว่า ระบบการคลังของไทยมีตัวรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (automatic stabilizers) ข้อสรุปดังกล่าวเนี้ยได้จากการสังเกตพฤติกรรมทางการคลังของรัฐบาลอย่างไรก็ตาม ข้อที่อั้มนา สมยนวาดา นิได้ชี้ให้เห็นก็คือ คุณสมบัติในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัตินั้นมีเฉพาะเดียว即ในระบบภาษีอากรเท่านั้น แต่หาได้มีอยู่ในระบบการใช้จ่ายของรัฐบาลไม่ ทั้งนี้ เพราะเหตุว่า รายจ่ายเงินโอน (transfer expenditure) มีสัดส่วนต่ำมากเมื่อเทียบกับรายจ่ายรวมของรัฐบาล มิหนำซ้ำ รายจ่ายเงินโอนประเภทที่มีคุณสมบัติในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ ดังเช่นเงินสงเคราะห์การว่างงาน (unemployment compensation) และเงินสวัสดิการสำหรับคนยากจน (welfare payment) ก็ไม่ปรากฏว่ามีในระบบการคลังของไทย นอกจากนี้ งานวิจัยในระบบทั้ง ๆ นี้ไม่เพียงแต่จะพูดว่า พฤติกรรมด้านการใช้จ่ายของรัฐบาลไม่ช่วยเกือบถูกต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติเท่านั้น หากทว่ายังพอกด้วยว่า การใช้จ่ายอย่าง

ตารางที่ ๑

งานวิชาการว่าด้วยเสถียรภาพของราคainระบบเศรษฐกิจไทย

ช่วงเวลาแห่งการศึกษา	ช่องทางวิชาการ	หมายเหตุ
ก่อนปี ๒๔๘๘	พระเจ้า บรมราชบูรพา (๒๔๗๙) สุนทร อารยะไวย์ และ ฉัตร กลิโกส (๒๔๘๔) Batson (๒๔๘๖)	เน้นช่วงรัชกาลที่ ๖ เน้นช่วงหลังสมรภูมิโลกครั้งที่ ๑
	Viseskul (๒๔๙๓)	เน้นช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ๒๔๘๗ - ๒๔๙๐ เน้นช่วงรัชกาลที่ ๖
๒๔๘๘ - ๒๕๐๐	พัศณ์ พันชาญโถ (๒๔๙๐) ประจิ走得 ลินท์ฟาร์บ (๒๕๐๑) Haring and Westphal (๒๕๐๕) Trescott (๒๕๐๖) Yang (๒๕๐๘)	เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐ เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐ เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐ เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐ เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐
๒๕๐๔ - ๒๕๐๔	พัศณ์ พันชาญโถ (๒๕๐๔) Trescott (๒๕๐๗)	เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๔ เน้นช่วง ๒๔๘๘ - ๒๕๐๐
หลังปี ๒๕๐๔	ไวยะ อารยะ (๒๕๐๔) พิชัย สุเมธิประดิษฐ์ (๒๕๐๔) ธีระพงษ์ วงศ์เศรษฐ (๒๕๐๐) คงสรรค์ อนพรพันธุ์ (๒๕๐๗ ก) Aghevli and Khan (๒๕๐๘)	เน้นช่วง ๒๕๐๔ - ๒๕๐๔ เน้นช่วง ๒๕๐๔ - ๒๕๐๔ เน้นช่วง ๒๕๐๔ - ๒๕๐๔ เน้นช่วง ๒๕๐๔ - ๒๕๐๔ เน้นช่วง ๒๕๐๔ - ๒๕๐๔

เกินตัวของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำลายเสถียรภาพของราคากล่าว²

ในการศึกษาเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงคุณว่า ระบบภาษีอากรมีตัวรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติหรือไม่ เรายังเป็นต้องทราบพึงชั้นภาระภาษี (tax function) ของระบบเศรษฐกิจไทยและหากเราต้องการทราบต่อไปว่า ขนาดของการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติในระบบภาษี

2 ข้อสรุปดังกล่าวเนี้ย โปรดดู Aghevli and Khan (1978) ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี ๒๕๐๔ - ๒๕๑๗ และพิชัย สุเมธิประดิษฐ์ (๒๕๒๔) ซึ่งใช้ข้อมูลระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑ บทวิเคราะห์ของ Aghevli and Khan (1978) ได้รับการวิพากษ์ว่ามาจาก Heller (1980) ซึ่งเสนอบทวิเคราะห์ทักษั้ง

ช่วงเวลาแห่งการศึกษา	ชื่องานทางวิชาการ	หมายเหตุ
หลังปี พ.ศ.๒๕๖๕	Argy (๑๙๖๐)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๑๗ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Chaipravat (๑๙๖๖ a)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๓ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Chaipravat (๑๙๖๖ b)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๓ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Chaiprayat, et. al. (๑๙๖๖ ; ๑๙๖๘)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Heller (๑๙๖๐)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๓ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Panithchpakdi (๑๙๖๔)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๓ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Piyavongsepiyo (๑๙๖๔)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๓ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Saini (๑๙๖๖)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๖๘ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Siamwalla (๑๙๖๖C)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Siamwalla (๑๙๖๖)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Vichaidist and Roisarn (๑๙๖๗)	เน้นปี พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Vichaidist and Roisarn (๑๙๖๔)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘
	Yen Kyun Wang (๑๙๖๖)	เน้นช่วง พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๖๘

อาการของไทยมีมากน้อยเพียงใด เรายังเป็นต้องทราบค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากรต่อรายได้ประชาชาติ (Tax Elasticity) ซึ่งวัดการสนองตอบความต้องการของภาษีอากรต่อรายได้โดยอัตโนมัติ (automatic response) ของระบบภาษีอากรที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงภาระภาษีอากรที่ต้องการจะให้ได้รับ

จากการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางภาษีอากร (discretionary response) ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงฐานภาษี การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี และการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดเก็บภาษี ดังนั้น ในที่นี้

การเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลมีองค์ประกอบอย่างสำคัญ 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงหรือการปรับตัวโดยอัตโนมัติของรายได้จากภาษีอากร (automatic response) ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องจากโครงสร้างและลักษณะของระบบภาษีอากร อีกส่วนหนึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรอันเป็นผล

$$\Delta T = \Delta T_A = \Delta T_D \quad (1)$$

ΔT = การเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรรวม

ΔT_A = การเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรโดยอัตโนมัติ

ΔT_D = การเปลี่ยนแปลงรายได้

จากภาษีอากร อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางภาษีอากรดังของรัฐบาล

ในช่วงหลังสุดกรณีโลกครั้งที่ 2 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) จึงนำเสนอโน้ตพัฒนาด้วย “ความไหวตัวของภาษีอากร” (tax buoyancy = BT) และ “ความยืดหยุ่นของภาษีอากร” (tax elasticity = ET) โดยที่ความไหวตัวของภาษีอากรเป็นดัชนีที่ใช้วัดการสนองตอบส่วนรวมของระบบภาษีอากร (total response) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ (Y) นั่นก็คือ

$$BT = \frac{\% \Delta T}{\% Y} \quad (2)$$

ส่วนความยืดหยุ่นของภาษีอากรเป็นดัชนีที่ใช้วัดการสนองตอบโดยอัตโนมัติของระบบภาษีอากร (automatic response) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ นั่นก็คือ

$$ET = \frac{\% \Delta TA}{\% \Delta Y} \quad (3)$$

การนำเสนอโน้ตพัฒนาด้วยความไหวตัวและความยืดหยุ่นของภาษีอากร ดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดความสับสนในวงวิชาการเศรษฐศาสตร์อยู่ไม่น้อย เพราะแต่เดิมนั้น นักเศรษฐศาสตร์ได้มีโน้ตพัฒนาด้วยความยืดหยุ่นของภาษีอากรก่อนแล้ว แต่ “ความยืดหยุ่นของภาษีอากร” ในความหมายดังเดิมนั้นเป็นดัชนีที่ใช้วัดการสนองตอบส่วนรวมของระบบภาษีอากร ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ ดังนั้น “ความยืดหยุ่นของภาษีอากร” ตามความหมายดังเดิม ก็คือ “ความไหวตัวของภาษีอากร” ตามนิยามของกองทุนการเงินระหว่างประเทศนั้นเอง ส่วน “ความยืดหยุ่นของภาษีอากร” ตามนิยามของกองทุนการเงินระหว่างประเทศนั้นใช้วัดการสนอง

บน:

Adam Smith (1723-1790)

ขวา:

David Ricardo (1772-1823)

ตอบโดยอัตโนมัติหรือการสนองตอบตามธรรมชาติของระบบภายในอกร

การแยกแยะความแตกต่างระหว่างการสนองตอบโดยอัตโนมัติ (Automatic response) กับการสนองตอบอันเกิดจาก การใช้อำนาจทางการคลังของรัฐบาล (discretionary response) ดังกล่าวที่ช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมทางการคลังได้เจ้มชัดยิ่ง ที่มีอาจปฏิเสธได้ อีกอย่างไรก็ตาม การจำแนกความแตกต่างระหว่าง “ความไว้วังของภายในอกร” กับ “ความยึดหยุ่นของภายในอกร” เมื่อมีประโยชน์ในด้านการวินิจฉัยที่ พฤติกรรมทางการคลัง แต่ในที่สุดในเรื่องนี้มักจะมีอิทธิพลจำกัดอยู่เฉพาะแต่หมู่นักเศรษฐศาสตร์ทางการคลังและนักเศรษฐศาสตร์ในภาครัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงการคลังและธนาคารกลาง นักเศรษฐศาสตร์นักวางแผนการเหล่านี้ยังมีได้ใช้ศัพท์

วิชาการทั้งสองนี้กันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุนี้เอง นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปเชิงกล่าวถึง “ความยึดหยุ่นของภายในอกร” ในความหมายเดียวกัน “ความไว้วังของภายในอกร” ตามนิยามของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในการสำรวจงานวิชาการ เกี่ยวกับเรื่องนี้เราจะใช้ศัพท์และนิยามของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นเกณฑ์ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสับสน

ตั้งได้กล่าวแล้วว่า ความยึดหยุ่นของภายในอกรเป็นดัชนีที่ใช้วัดการสนองตอบตามธรรมชาติหรือการสนองตอบโดยอัตโนมัติ (automatic response) ของภายในอกรที่ต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ ข้อมูลภายในอกรที่จะนำมาประมาณการค่าความยึดหยุ่นดังกล่าวที่จะต้องเป็นข้อมูลที่ได้จากการทดสอบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางการคลัง (discretionary

effect) ไปแล้ว หากการขัดผลกระทบตั้งกล่าวที่มีได้เป็นไปโดยหมดเขตหรือใช้รือการที่แตกต่างกัน ย่อมจะมีผลต่อค่าความยึดหยุ่นของภายในอกรที่ประมาณการได้

ทราบว่า มีงานวิชาการอย่างน้อย ๖ เรื่องที่ได้ประมาณการค่าความยึดหยุ่นของระบบภายในอกรในเมืองไทย ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๒ ในจำนวนนี้ IBRD (1974) และ IBRD (1978) มีได้รายงานค่าประมาณการตั้งกล่าวที่ ๔ ต่อมาประมาณการรายงานใน IBRD (1983 : 164)

จากผลการประมาณการค่าความยึดหยุ่นของระบบภายในอกรในเมืองไทย ดังที่นำเสนอในตารางที่ ๒ นั้น เราได้ขอสรุปเบื้องต้นอย่างน้อย ๒ ประการคือ

ประการแรก ผลการศึกษาของธนาคารโลกพบว่า ความมีค่าทุนของระบบภาษีอากรในเมืองไทยมีแนวโน้มลดลงตามกาลเวลา ดังจะเห็นได้ว่า IBRD (1974) ซึ่งใช้ข้อมูลในปีงบประมาณ 2506 – 2516 ได้ค่าประมาณการเท่ากับ 1.39 และ IBRD (1978) ซึ่งใช้ข้อมูลในปีงบประมาณ 2513 – 2520 ได้ค่าประมาณการเท่ากับ 1.27 ล้าน IBRD (1983) ซึ่งใช้ข้อมูลในปีงบประมาณ 2506 – 2524 ได้ค่าประมาณการเท่ากับ 1.00 อย่างไรก็ตาม เรายังคงเปรียบเทียบผลการประมาณการจากรายงานของธนาคารโลกทั้งสามเรื่องนี้ได้โดยสนิทใจนัก ทั้งนี้เนื่องจากมีความแตกต่างทั้งในด้านฐานข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการ รูปแบบของสมการภาษีอากรที่ใช้ในการประมาณการ ตลอดจนวิธีการจัดผลกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางการคลังที่มีต่อรายได้จากภาษีอากร กระนั้นก็ตาม ผลการประมาณการของ IMF (n.d.) ซึ่งใช้ฐานข้อมูลเดียวกันและระเบียบวิธีการศึกษาเดียวกัน ก็ยืนยันข้อสรุปข้างต้นนี้ ดังจะเห็นได้ว่า ค่าประมาณการซึ่งใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2521 – 2524 มีค่าต่อกว่าค่าประมาณการซึ่งใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2518 – 2521 (0.85 เทียบกับ 1.06)

ประการที่สอง ผลการประมาณการ
ถ้าความชีดหยุ่นของระบบภาษีการเงินเมือง
ไทย ซึ่งใช้ข้อมูลมาสู่สุด ปรากฏว่า ความชีด
หยุ่นดังกล่าวในปัจจุบันได้มีค่าแท็คต่างจาก 1.00
มากนัก ความชื้นนี้ได้รับการยืนยันจาก
IBRD (1983) ; IMF (n.d.) ชุมเพลิน
จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนานา สายคณิต (2525)
และ ชาลัย มสกนิศากร (2526)

หากเรายอมรับผลการประมวลผล
ค่าความขีดหยุ่นของระบบภายในเมือง
ไทย ดังที่แสดงในตารางที่ 2 นัยสำคัญมี
อยู่อย่างน้อย 2 ประการ คือ

ประการแรก ระบบภายในมีอาการในเมืองไทยมีการสนองตอบความธรรมชาติหรือมีการสนองตอบโดยอัตโนมัติต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ หรือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ เพียงแต่ขนาดของการสนองตอบดังกล่าววนี้มีอยู่ไม่นานก็ ดังนั้นเราระบุว่ามีประจักษ์พยานข้อเท็จจริงที่จะยืนยันได้ว่า ระบบภายในมีอาการของไทยมีตัวรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยอัตโนมัติ (automatic stabilizer) แต่ขนาดของการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (degree of automatic Stabilization) มีอยู่น้อยมาก ข้อสรุปดังกล่าวเนี้องจากบัญชีสังเกตก่อนหน้านี้ของ (Marzouk (1972 : 421-3) และ Ganjarernde (1975 : 372-373)

ประการที่สอง ระบบภัยอักษรใน

เมืองไทยมีความสามารถในการหารายได้ให้แก่รัฐบาลพอสมควร รายได้จากการภาษีอากรปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและมีการสนับสนุนด้วยการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ เมื่อผลการประมาณการพบว่า ความเสียหักของระบบภาษีอากรในเมืองไทยมีค่าไม่แตกต่างจาก 1.00 ความข้อนี้ย่อรวมมีนัยสำคัญว่า หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางด้านภาษีอากร ดังเช่นการขยายฐานภาษี การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี และการปรับปรุงประสิทธิภาพในด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีอากร รายได้จากการจะเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ หากระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตในอัตราปีละ 7% รายได้จากการจะเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติ ในอัตราปีละ 7% เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการหารายได้ตามธรรมชาติของระบบภาษีอากรในเมืองไทยมีอยู่ไม่นานก็

คำถ้ามีสิ่งเนื่องที่นำเสนอให้ก็คือ ภายนอกแล้วจะมีความสามารถในการดำเนินการแต่ละประเภทมีความสามารถในการดำเนินการ

รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ
แตกต่างกันหรือไม่ คำตอบของค้า丹ขอนนี้
อาจพิจารณาได้จากค่าความยึดหยุ่นของภายนี้
อาการที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ
ภัยอาการประเภทใดก็ตามที่มีความยึด^{หยุ่น}
หยุ่นสูง ย่อมมีความสามารถในการรักษา^{เสถียร}
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติสูง
ด้วย เรานbsp;ว่า มีงานวิชาการอย่างน้อย ๖^๖
เรื่องที่ได้ประมาณการค่าความยึดหยุ่นของ
ภัยอาการเป็นรายประเภท ดังรายละเอียด
ปรากฏในตารางที่ ๓ ซึ่งให้ข้อมูลสำคัญดังนี้^๗

(1) ผลการศึกษาของ IBRD (1974) พบว่า ภาษาอการที่มีคุณสมบัติของตัวรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยอัตโนมัติตามลำดับได้แก่ ภาษาเงินได้ดีนิบุคคล (1.31) ภาษารากค้า (1.23) และภาษาเงินได้บุคคลธรรมชาติ (1.20)

(2) ผลการศึกษาของ IBRD (1983) พบว่า ภาระอัตราร้อยเปอร์เซนต์ที่มีความสามารถในการรักษาสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจโดยอัตราที่น้อมด้วยความจำถ้วนได้แก่ ภาระเงินได้บุคคลธรรมชาติ (1.386) ภาระเงินได้นิติบุคคล (1.319) นอกจากนี้ ยังพบด้วยว่า การสนับสนุนด้านธรรมชาติของภาระเงินได้นิติบุคคลที่มีอัตราเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มลดลงน้อยอย่าง ความยืดหยุ่นของภาระประเภทนี้ ซึ่งเท่ากัน 1.319 จากการประมาณการโดยใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2511 – 2524 จะมีค่าเพียง 1.124 เมื่อใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2518 – 2524 และเพียง 1.053 เมื่อใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2518 – 2525 ส่วนภาระอัตราร้อยเปอร์เซนต์ที่มีความยืดหยุ่นสูงดังที่ IBRD (1974) ได้ศึกษาประมาณการไว้มีหน้าที่ค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวที่มีแนวโน้มลดลงด้วย

(3) ผลการศึกษาของ IMF (n.d.)
ซึ่งใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2518 – 2524 พนว่า ภาระอิกรกที่มีค่าความเสียหายยุ่น

ต่อรายได้ประชาชาติสูงสุด ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดា (1.34) และอากรขาออก (1.12) เมื่อการประมาณการค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวจำแนกออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงปีงบประมาณ 2518 – 2521 และ ช่วงปีงบประมาณ 2521 – 2524 ผลการประมาณการพบว่า ความยืดหยุ่นของภาษีอากรทุกประเภทมีค่าลดลงตามกาลเวลา ทั้งนี้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและอากรขาออก

(4) ผลการศึกษาของชุมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนนา สายคณิต (2525) พบว่า ภาษีอากรที่มีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ประชาชาติสูงสุด ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคล (1.6600) ภาษีการขายเฉพาะ (1.5708) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดा (1.4298) และภาษีการขายทั่วไป (1.1692)

(5) ผลการศึกษาของชาญชัย มุสิกนิศากร และสุพร摊ี ตันติคิริสุข (2525) พบว่า ภาษีอากรที่มีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ประชาชาติสูงสุด ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคล (1.5921) และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (1.3497)

(6) ผลการศึกษาของชาญชัย มุสิกนิศากร (2526) พบว่า ภาษีอากรที่มีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ประชาชาติสูงสุด ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคล (1.2797) และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (1.0728)

ผลการประมาณการค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ดังที่ประเมิน นำเสนอไว้ในตารางที่ 3 นั้น ให้ข้อสรุปที่ต้องคงกันประมาณหนึ่ง คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้บุคคลมีคุณสมบัติของตัวรักษาระบบทราบทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติอย่างกระจา้งชัด แต่ข้อที่ยังไม่สามารถถกถ้วนกันได้คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความยืดหยุ่นต่อรายได้ประชาชาติมากกว่าภาษีเงินได้บุคคลหรือไม่

นอกจากนี้ ยังมีปริมาณซึ่งต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมอย่างน้อยอีก 2 ข้อ คือ

ผลกระทบ ก ภาษีทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีการค้าและภาษีโภคภัณฑ์ภาษีในมีคุณสมบัติของตัวรักษาระบบทราบทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติมากน้อยเพียงใด ผลการศึกษาในประเด็นนี้ยังให้ข้อสรุปชี้แจงกันอย่างมาก ในขณะที่ผลการศึกษาของชุมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนนา สายคณิต (2525) และ IBRD (1974) พบว่า ภาษีการค้าและภาษีโภคภัณฑ์ภาษีในมีความยืดหยุ่นต่อรายได้ประชาชาติในระดับสูง แต่ผลการศึกษาที่ปรากฏในวิชาการอื่น ๆ มิได้ให้ภาพอันแจ่มชัดเช่นนี้

ประการที่สอง เรายังไม่ทราบแน่ชัดว่า ความยืดหยุ่นของภาษีอากรแต่ละประเภทได้มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาหรือไม่ เมื่อ IBRD (1983) และ IMF (n.d.) จะชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมี เป็นเพียงข้อสรุปเบื้องต้น ซึ่งจักต้องมีการตรวจสอบต่อไปอีก

หมายเหตุ * รวมกำไรจากโรงงานยาสูบ

**ไม่รวมกำไรจากโรงงานยาสูบ

1. ปงป. หมายถึง ปีงบประมาณ

2. ตัวเลขในวงเล็บบรรทัดคัด

จากค่าความยืดหยุ่น หมายถึง ช่วงเวลาของข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการ

ตารางที่ ๒

ความยืดหยุ่นของระบบภาษีอากรต่อรายได้ประชาชาติ

(Tar Elasticity)

แหล่งข้อมูล	ช่วงเวลาแห่งประมาณการ	ค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากร
๑. IBRD (๑๔๗๔)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๖-๒๕๑๖	๐.๗๙
๒. IBRD (๑๔๗๔)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๗-๒๕๑๐	๐.๖๗
๓. IBRD (๑๔๗๗)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๖-๒๕๐๙	๐.๐๐
๔. IMF (n.d.)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๘-๒๕๑๐	๐.๐๖
	ปีงบประมาณ ๒๕๐๗-๒๕๑๐	๐.๖๕
	ปีงบประมาณ ๒๕๐๖-๒๕๐๙	๐.๙๒
๕. ชาญชัย มุสิกนิศากร	ปีงบประมาณ ๒๕๐๔-๒๕๐๖	๐.๐๗
๖. ชุมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนนา สายคณิต	ปีงบประมาณ	
	ปีงบประมาณ ๒๕๐๔-๒๕๐๖	๐.๐๗๔๙

ที่มา ๑. U.N., IBRD (๑๔๗๔)

๒. U.N., IBRD (๑๔๗๔)

๓. U.N., IBRD (๑๔๗๗)

๔. U.N., IMF (n.d.)

๕. ชาญชัย มุสิกนิศากร (๒๕๑๖)

๖. ชุมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนนา สายคณิต (๒๕๑๔)

ขวา:

John Maynard Keynes (1883-1946)

บน:

Thomas Robert Malthus (1766-1834)

ตารางที่ ๖

ความยืดหยุ่นของภาษีอากรที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ (Tax Elasticity)

จำแนกตามประเภทของภาษีอากร

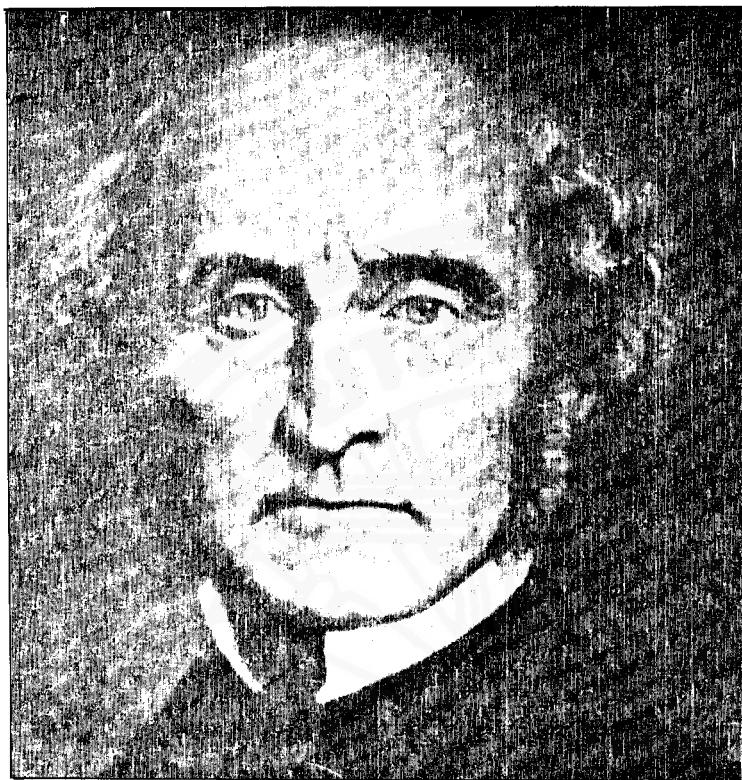
ประเภทของภาษีอากร	IBRD (1974)	IBRD(1983)	IMF(n.d.)	หมายเหตุ ข้อควรระวังเพิ่ม และรีบนา สถาบันติด (๒๕๖๔)	หมายเหตุ บุรีบิสิการ และอุตสาหกรรม ศักดิ์ศรีสูง (๒๕๖๔)	หมายเหตุ บุรีบิสิการ (๒๕๖๔)
๑. ก้าร์เงินได้	-	-	-	๐.๗๘๙ (๒๕๖๔-๒๕๖๕)	-	-
๑.๑ ก้าร์เงินได้บุคคลธรรมดา	๐.๖๐ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๕๖ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๖ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๖๓๙ (๒๕๖๔-๒๕๖๕)	๐.๗๙๙ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)	๐.๗๙๙ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)
๑.๒ ก้าร์เงินได้บุคคล	๐.๗๐ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๗๐๐ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๗๖ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๖๖๐ (๒๕๖๔-๒๕๖๕)	๐.๗๖๐ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)	๐.๗๖๐ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)
๒. ก้าร์การรายหัวไป	-	-	-	๐.๗๘๙ (๒๕๖๔-๒๕๖๕)	-	-
๒.๑ ก้าร์การค้า	๐.๖๙ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๐๔๔๖๙ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๐.๖๙ (ปัจ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)	-	๐.๐๔๔๙ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)	๐.๐๔๔๙ (ปัจ.๒๕๖๔-๒๕๖๔)

ជំនាញអនុវត្តន៍របស់ភាគីទាំងអស់	IBRD (1974)	IBRD (1983)	IMF (n.d.)	មនុស្សដែលបានរៀបចំឡើង និងការបារិទ្ធិការណ៍ (ពាណិជ្ជកម្ម)	មានអង្គភាព និងការបារិទ្ធិការណ៍ (ពាណិជ្ជកម្ម)	មានអង្គភាព និងការបារិទ្ធិការណ៍ (ពាណិជ្ជកម្ម)
៤. ភាគីការងាររបស់រដ្ឋបាល (2+3)	-	-	-	០.៣៩៤ (ពាណិជ្ជកម្ម)	-	-
៥. ភាគីគ្រប់គ្រង	-	-	-	០.៨៩២ (ពាណិជ្ជកម្ម)	-	-
៥.១ ភាគីការងាររបស់រដ្ឋបាល	-	-	-	០.៦១០ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៣៤ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៧៦ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.៨០៤ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	-
៥.២ ប្រាក់					០.៣៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.៣៩២ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)
៥.៣ ប្រាក់					០.០០៦ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.០៤៨ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)
៥.៤ និងការងាររបស់រដ្ឋបាល					០.៤៤៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.៤៤៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)
៥.៥ យោក្រារបេទ្យ	-	០.៨៩៣ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៣៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៤៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.៩៤៨ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៣៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម) ០.៤៩ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	០.៨៩៣ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)	-	០.៨៩៣ (បង្រៀប-ពាណិជ្ជកម្ម)

ປະເທດຂອງກາຊີອາການ	IBRD (1974)	IBRD (1983)	IMF (n.d.)	ឈមເប់និង សងក្រោះរំលែក នគរបាល តាមអភិវឌ្ឍ (២០១៤)	ចាយូចប័ណ្ណិកការ អគ្គន៍ តំបន់ក្រុម (២០១៤)	ចាយូចប័ណ្ណិកការ (២០១៤)
៤.៦១ អនីតិកធនធិត ជាស្រែបើយំ	-	-	-	-	០.៨៩៨ (បងប.២៤៤៤-៣៤៤៤) ០.៩៩៨ (បងប.២៤៤៤-៣៤៤៤)	-
៤.៦២ និនកាត់ខ្សោយន៍ ។	-	-	-	-	-	-
៤.៧ កំណែរវំណើយនីន៍ ។				០.៦៦៩៤ (២០០៤-២០១៤)	០.៩៩៩ (បងប.២៤៤៤-៣៤៤៤)	០.៦៨៩២ (បងប.២៤៤៤-៣៤៤៤)
៥. ភាគីតាកែវណិយក	-	-	-	-	-	-
៥.១ ភាគីតាកែវណិយក ។						
៥.២ ភាគីរំណួលធម៌	០.៤៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	-	-	-	-	-
៥.៣ ការទទួលបានបិយំ និងការវិនិភ័យ	០.៤៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	-	-	-	-	-
៥.៤ ភាគីតាកែវណិយក	០.៤៩** (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	០.៨៨៩០០៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦) ០.៨៩៩៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	-	-	-	-
៥. ភាគីពាយិជ្ជកម្មុប្បាទ						
៥.១ ភាគីពាយិជ្ជកម្មុប្បាទ						
៥.២ ភាគីពាយិជ្ជកម្មុប្បាទ	០.៩៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	១.០០ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	១.០៦ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦) ០.៩៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦) ០.៩៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)	១.០៩០៩ (២០០៤-២០១៤)	១.០៩០៩ (២០០៤-២០១៤)	១.០៩០៩ (បងប.២៤០៦-៣៤០៦)

ប្រចាំឆ្នាំនៃការងារ	IBRD (1974)	IBRD (1983)	IMF (n.d.)	មិនពេលនៃហ៊វែងពីឱ្យ ដល់គណនោ សាលាគមិត (២០៩៤)	មាត្រួយ មុនិកការការ ដល់អ្នករាជី ដែលគិតខ្ពស់ (២០៩៤)	មាត្រួយ មុនិកការការ (២០៩៤)
១. ការងារផែទាំងប្រាំ	០.៨៩៦ (បងប.២០៩៤/១-២០៩៤/៦)	-	-	-	០.៩០៣ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	០.៩០៣ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
២. ភាគីការងារខាបីទេរាជការ	-	-	-	០.៩០៦ (២០៩៤-២០៩៤)	-	-
៣. ភាគីការងារកំណត់ការបាន						
៣.១ ការងារអន្តរជន	០.៩៦៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	០.៩៤០៩៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	០.៩៤០៩៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	០.៩៤០៩៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
៣.២ ភាគីការងារទីនំ និងអនុការណ៍ដី	០.៩៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	-	-
(ក) ភាគីស្ថាបារ	-	-	-	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-
ស្ថាបារសម	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
ស្ថាបារមាស	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
ស្ថាបារ	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
ស្ថាបារ	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
(ខ) ភាគីបៀវិជ្ជ	-	០.៩៦០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)
៣.៣ ភាគីការងារទីនំ និងអនុការណ៍ដី	០.០៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	-	-	-	០.៩៤៤ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)	០.៩៤០៦ (បងប.២០៩៤-២០៩៤)

ປະເທດຂອງກາຊອາກ	IBRD (1974)	IBRD (1983)	IMF(n.d.)	ມານເກີນ ຈຳກັດເວົ້ວເພື່ອ ¹ ແລະຫຼັມາ ສາຍເຕີບ (ນລ.ດ)	ສາງໜີ ອິນິມິສຸກ ແລະຫຼັມີ ຕົນສຶກສູງ (ນລ.ດ)	ສາງໜີ ມືນິມິສຸກ (ນລ.ດ)
ກ. ៩៤ ກາຍໃນເຮືອໄຟແລະ ເກົ່ອງອົກໄຟ	-	-	-	-	0.00%	-
ກ. ៩៥ ແລະມປໍມາສູນ	0.00* (ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)	-	-	-	0.00%	(ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)
(ក) ບຸກົມຄົກາຍໃນ	-	0.00%	-	-	0.00%	(ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)
(ຂ) ບຸກົມນໍາເຫຼົາ	-	0.00%	-	-	-	-
ກ. ៩៦ ກາຍອື່ນເນັດ	0.44 (ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)	-	-	-	0.44%	0.44%
ກ. ៩៧ ແລະມປໍມາບັດຄູ	-	-	-	-	0.00%	(ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)
ກ. ៩៨ ກາຍບັນຍັນແລະ ຜົດກິກຫົ່ວໜັນ	0.16 (ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)	-	-	-	0.16%	(ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)
(ກ) ເບນີ້ນ	-	0.00%	-	-	-	0.00%
(ຂ) ຕີເຂອແລະຮົ່ນ ຖ.	-	0.00%	-	-	-	0.00%
ກ. ៩ ກາຍຫຼັມຍາກຮຽມຍາດີ	0.45 (ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)	-	-	-	0.45%	(ປປ-ນລ.ດ-ນລ.ດ)
ກ. ១០ ກໍາກຳກົດລວງໄມ້	-	-	-	-	-	-
ກ. ១១ ກໍາກຳກົດລວງນ້ຳມັນ	-	-	-	-	-	-
ກ. ១២ ກໍາກຳກົດລວງແຮງ	-	-	-	-	0.00%	0.00%

John Stuart Mill
(1806-1873)

แบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตในระบบเศรษฐกิจมากนัก (ป้าย อ้างการณ์ 2517 : เริงชัย มะระกานนท์ 2521 : บทที่ 13)

Siamwalla (1975) ชี้ให้เห็นว่านโยบายการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของรัฐบาลไทยมีลักษณะเป็นนโยบายเฉยเมย (passive policy) ก่อส่วนตัวที่เป็นนโยบายที่พึงพิงการทำงานของตัวรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (automatic stabilizers) มากกว่าที่จะใช้อำนาจในการปรับเปลี่ยนค่าของเครื่องมือทางเศรษฐกิจประเภทต่าง ๆ รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2521) ให้อารยธรรมยาเพิ่มเติมว่า การดำเนินนโยบายแบบเดิมๆ นั้นจะเห็นได้จากการเน้นการป้องกันปัญหา มากกว่าที่จะเน้นการแก้ปัญหา การดำเนินนโยบายการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเน้นการป้องกันปัญหา จะเห็นได้จากว่าดีในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดวงเงินงบประมาณแห่งคืนประจำปี ซึ่งจะมีผลกระทบให้มีผลในการเพิ่มปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากเกินไป เมื่อเทียบกับการเพิ่มผลผลิตของชาติในอีกด้านหนึ่ง กฎหมายการคลังก็ได้

อนึ่ง มีข้ออ้างสังเกตว่า ผลการประมาณการค่าความเสียดหุ่นของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ตามที่ปรากฏใน ชาญชัย มุสิกนิคagar และสุพร摊ี ตันติศรีสุข (2525) และชาญชัย มุสิกนิคagar (2526) แต่ก่อต่างกันอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่งานทั้งสองเรื่องนี้ใช้รัฐเมียบวิธีการศึกษาที่มิได้แตกต่างกันโดยพื้นฐาน เพียงแต่ช่วงเวลาที่ใช้ศึกษาแตกต่างกันเพียง 1 ปี กล่าวคือ ชาญชัย มุสิกนิคagar และสุพร摊ี ตันติศรีสุข (2525) ประมาณการโดยใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2515 – 2524 ส่วนชาญชัย มุสิกนิคagar (2526) ประมาณการโดยใช้ข้อมูลระหว่างปีงบประมาณ 2515 – 2525 กระนั้นก็ตาม ค่าประมาณการที่ได้ขึ้นอยู่กับตัวต่างกันมาก อาทิ เช่น ความเสียดหุ่นของภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดามีค่าเท่ากับ 1.3497 ตามงานชั้นแรก และเท่ากับ 1.0728 ตามงานชั้นหลัง เป็นต้น ดังนั้นช่วงเวลาแห่งการศึกษาจึงมีผลต่อค่าประมาณการที่ได้ด้วย

2.2 นโยบายภาษีอากรในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

จากการสำรวจงานวิชาการว่าด้วยภาษีอากรในเมืองไทย ไม่ปรากฏว่ามีงานวิชาการเรื่องใดที่ศึกษาถึงนโยบายภาษีอากรในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะแต่ได้มีการศึกษาการดำเนินนโยบายการคลังในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ อย่างไรก็ตาม ในการศึกษายานโยบายการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในเมืองไทย เรายังอาจจำกัดการศึกษาเฉพาะแต่นโยบายการคลัง โดยไม่พิจารณาถึงการดำเนินนโยบายการเงินและนโยบายการบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการดำเนินนโยบายการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ประสานการใช้เครื่องมือของนโยบายเศรษฐกิจทั้งในด้านการคลัง การเงิน และการบริหารหนี้สาธารณะ โดยรวมคร่าวมให้ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจให้ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบ

กำหนดขีดจำกัดในการก่อหนี้สาธารณะ (maximum borrowing margin) ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้มีการใช้งบประมาณขาดดุล โดยที่ส่วนขาดดุลของงบประมาณมีมากเกินไป³

ในบรรดาเป้าหมายของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจทั้งหลาย ภาระค่าใช้จ่ายในการบรรดูแลเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและการจำเริญเดินทางเศรษฐกิจเป็นหลัก การใช้ภาระค่าใช้จ่ายในการเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจนั้นไม่สู้ pragmatically อดีตเช่น การลดตัวเลขเข้าสำหรับสินค้าที่จำเป็นแก่การรองรับที่น้ำมันและกําลังแรงงาน แต่ในปี 2517 การเพิ่มค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงอัตราภาระค่าใช้จ่าย ได้บุกคลธรรมดานั้นในช่วงหลังปี 2522 เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของประชาชน เป็นดังด้วยเหตุนี้

³ ตามพระราชบัญญัติวิธีการลงบัญชี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการบัญชี ฉบับที่ 203 (ลงวันที่ 6 กันยายน 2515) ได้กำหนดไว้ว่า การถูกจัดให้เป็นภาระค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยส่วนขาดดุลของงบประมาณในปีหนึ่ง ๆ จะต้องไม่เกิน

(ก) ร้อยละ 20 ของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ส่วนรวมแล้ว แล้วแต่กรณี กับอีก

(ข) ร้อยละ 80 ของงบประมาณรายจ่ายที่คงไว้สำหรับชำระคืนด้วยเงินกู้นับสำคัญของบทบัญญัติข้างต้นนี้ที่ออกงบประมาณรายจ่ายที่มิใช้รายจ่ายในการชำระคืนด้วยเงินกู้จะมีมากกว่า 1.25 เท่าของงบประมาณรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ มิได้ รายละเอียดดู รัฐธรรมนูญ (2521)

เอง จึงมิใช่เรื่องน่าประหาดใจที่จะพบว่า ยังไม่มีงานวิชาการเรื่องใดที่ศึกษานโยบายภาษีอากรในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้ง

2.3 การเก็บภาษีอากรกับเสถียรภาพของราคา

การศึกษาวิเคราะห์เชิงปริมาณในเรื่องผลกระทบของการเก็บภาษีอากรที่มีต่อเสถียรภาพของราคา เป็นเรื่องที่มีผู้ศึกษากันน้อยมาก การศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้วิธีการวิเคราะห์ดุลยภาพทั่วไป (general equilibrium analysis) อายุยาวมีอาจหลักเลี้ยงได้ และจะต้องวิเคราะห์จากแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาคที่สามารถอธิบายกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจไทยได้ดี และให้คำทำนายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภาระค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น จากการสำรวจจำนวนเงินที่ต้องจ่ายน้อยลง จากการสำรวจจำนวนวิชาการในประเทศเดินด้วยตัวเอง ทราบว่ามีงานวิจัยอย่างน้อย 3 เรื่องที่ได้สร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาค และใช้ simulation method ใน การศึกษาดูว่า การเปลี่ยนแปลงภาระค่าใช้จ่ายประจำต่าง ๆ ก่อผลกระทบต่อระดับราคาน้ำมันและบริการโดยทั่วไปอย่างไรบ้าง งานหลักนี้ได้แก่ Chaipravat (1976 b); chaipravat, Meesook and Ganjarerndee (1977) และ Pobukadee (1977) ผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4 ซึ่งให้ข้อมูลเป็นดังนี้

จากการแรก การเปลี่ยนแปลงรายได้จากอากรเข้าจะทำให้ระดับราคาและรายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ข้อมูลนี้ต้องคงกันทั้งใน Chaipravat (1976 b) และ Pobukadee (1977) ดังกันแต่ขนาดของผลกระทบ⁴

จากการที่สอง การเปลี่ยนแปลงรายได้จากอากรขาออกจะทำให้ระดับราคาและ

รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้าม (Chaipravat 1976 b)

ประการที่สาม การเก็บภาษีเงินได้ด้วยบุคคลเพิ่มขึ้น จะทำให้ระดับราคาและรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (Pobukadee 1977)

ประการที่สี่ การเก็บภาษีสรรพสามิตและภาษีทางอ้อมอื่น ๆ เพิ่มขึ้น จะทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้น แต่รายได้ประชาชาติจะลดลง (Pobukadee 1977)

ประการที่ห้า การเปลี่ยนแปลงความยืดหยุ่นต่อเงินได้ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับภาษีอื่น ๆ (นอกจากภาษีคุ้มครอง) จะทำให้ระดับราคาและรายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม (Chaipravat, 1976 b; Chaipravat, Meesook and Ganjarerndee, 1977)

ข้อสรุปเหล่านี้บังต้องมีการทดสอบซ้ำแล้วซ้ำเล่า นอกจากรายงานข้อจะต้องมีการอธิบายทางทฤษฎีมีมาช่วยเสริม อาทิเช่น เหตุใดการเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นจึงทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้น แต่ทำให้รายได้ประชาชาติลดลง เป็นดังนี้ กรณีได้สนใจเฉพาะแต่ทิศทางของผลกระทบเท่านั้น หากเราขยับสนใจขนาดของผลกระทบอีกด้วย แต่การศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวจะสามารถให้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องก็ต่อเมื่อเรามีแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาคที่สมบูรณ์ และสามารถอธิบายกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจไทยได้ดี โดยที่สามารถให้คำทำนายการเปลี่ยนแปลงภาระค่าใช้จ่ายที่สามารถให้ถูกต้องเมื่อบำรุง ภาระค่าใช้จ่าย การพัฒนาแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาคจึงเป็นเงื่อนไขขันจำเป็นสำหรับการศึกษาวิธีนี้

⁴ โปรดดูผลกระทบของการลดอัตราอากรเข้าที่มีต่อราคาน้ำมันใน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2517)

ตารางที่ 4

ผลกระทำของการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ
ที่มีต่อระดับราคาและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

รายการที่จัดเก็บ และผลกระทบต่อราคากลาง	จำนวนเงินที่ ไม่รวมหักภาษี	ผลกระทบต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
		ระดับรายชาติ	ระดับภาษีอากร
1. โอลาร ไนยประวัติ (2503 – 2517)			
1.1 อากรขาเข้า	ลดลง 10%	- 0.68%	- 0.85%
1.2 อากรขาออก	เพิ่มขึ้น 10%	- 0.47%	- 0.22%
1.3 การเพิ่มความ ชัดเจนต่อเงิน ได้ของภาษี ต่าง ๆ นอก จากภาษีศุล- การ	เพิ่มขึ้น 5%	-10.06%	-11.30%
2. โอลาร ไนยประวัติและ สาขา (2506–2519)			
2.1 ความชัดเจน ต่อเงินได้ของ ภาษีเงินได้บุค- คลธรรมชาติ	ลดลง 0.050	+ 0.49%	+ 0.24%
3. จิรพัฒ โพนุคดี (2500–2518)			
3.1 อากรขาเข้า	เพิ่มขึ้น 10%	+ 4.14%	+ 4.33%
3.2 ภาษีสรรพาณิช	เพิ่มขึ้น 100 ล้านบาท	+ 0.11%	- 0.12%
3.3 ภาษีทางอ้อม	เพิ่มขึ้น 100 ล้านบาท	+ 0.29%	- 1.04%
3.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมชาติ	เพิ่มขึ้น 100 ล้านบาท	+ 0.17%	+ 0.17%

หมายเหตุ: ดูรายละเอียดในตารางที่ 1

3. ผลกระทบของภาวะเงินเพื่อที่มีต่อโครงสร้างภาษีอากร

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษีอากรกับระดับราคาไม่ใช่ความสัมพันธ์ทิศทางเดียว กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่เพียงเฉพาะแต่ว่าการเก็บภาษีอากรจะมีผลกระทบต่อระดับราคาเท่านั้น หากทว่าการเปลี่ยนแปลงระดับราคาที่สามารถสร้างผลกระทบต่อการและโครงสร้างภาษีอากรด้วย อย่างไรก็ตาม การศึกษาในประเด็นหลังนี้ปรากฏว่ามีอยู่เพียงเรื่องเดียว ก็คือ สุริยน โชคิวัฒน์กุล (2523)

สุริยน โชคิวัฒน์กุล (2523) ได้ศึกษาผลกระทบของภาวะเงินเพื่อที่มีต่อการและโครงสร้างภาษีอากรในประเทศไทยทั้งนี้โดยใช้ทั้งข้อมูลสมมติและข้อเท็จจริงของระบบเศรษฐกิจไทยในระหว่างปี 2502 – 2520 เพื่อวิเคราะห์ภาวะภาษีส่วนเกินอันเกิดจากภาวะเงินเพื่อโดยส่วนรวม ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีเงินได้ตัวจะต้องรับภาระภาษีเงินได้ส่วนเกินดังกล่าวจำนวนมากกว่าผู้มีเงินได้สูง ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า หากรัฐบาลต้องการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อลดภาระภาษีส่วนเกินอันเกิดจากภาวะเงินเพื่อซึ่งคงแก้ผู้มีเงินได้น้อยแล้ว ควรกระทำการโดยการเพิ่มส่วนลดค่าใช้จ่ายเหมาด้วยการเพิ่มอัตราส่วนร้อยละต่อเงินได้พึงประเมิน การขยายช่วงระดับเงินได้พึงประเมินสุทธิของแต่ละระดับอัตราภาษี และลดอัตราภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ต่ำหากภาวะเงินเพื่อนำมาครุณแรงและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนาน การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาควรกระทำด้วยความถี่มากขึ้น

4. บทสรุป

จากการสำรวจนักวิชาการที่ศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษีอากรกับเศรษฐกิจของราคาในระบบเศรษฐกิจไทย เรายพบว่า เรายังคงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่นานนัก ความสัมพันธ์ดังกล่าวในอัตราพิจารณาได้ 2 ด้าน ด้านหนึ่งได้แก่ การศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีต่อเศรษฐกิจของราคา ส่วนอีกด้านหนึ่งได้แก่ การศึกษาผลกระทบของปัญหาเงินเพื่อที่มีต่อโครงสร้างภาษีอากร

ในด้านแรกนั้น เรายพบว่า ยังไม่มีผู้ใดประเมินผลกระทบเชิงปริมาณของนโยบายภาษีอากรที่มีต่อเศรษฐกิจของราคา วิธีการศึกษาที่นิยมใช้กันก็คือ การสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาค และใช้ simulation method เพื่อศึกษาดูว่า การเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บภาษีอากรเด่นเป็นเอกภาพก่อผลกระทบต่อระดับราศีสินค้าและบริการโดยทั่วไปอย่างไรบ้าง ดังผลการศึกษาที่เราได้ประมวลนำเสนอไว้ในตารางที่ 4 แต่กระนั้นก็ตาม ปริมาณงานประ tekst นี้ยังคงมีอยู่น้อยมาก

เรายังมีความรู้อยู่บ้างว่า ระบบภาษีอากรของไทยมีโครงสร้างและลักษณะอันเกือบถูกต่อการรักษาเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจ โดยอัตโนมัติหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากมีงานวิชาการจำนวนไม่น้อยที่พยาบยนประมาณการค่าความยืดหยุ่นของภาษีอากรที่มีต่อรายได้ประชาชาติ ผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวที่ได้ให้ข้อสรุปสำคัญว่า ระบบภาษีอากรของไทยมีตัวรักษาเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ เพียงแต่ความสามารถในการรักษาเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัตินี้มีอยู่ไม่นานนัก ทั้งนี้เนื่องจากความยืดหยุ่นของภาษีอากรมีค่าไม่แตกต่างจากหนึ่ง และเมื่อพิจารณาภาษีอากรเป็นรายประเภท เรายพบว่า ตัวรักษาเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติที่สำคัญได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล กระนั้นก็ตาม ยังมีประเด็นข้อเท็จจริงที่เรายัง

ไม่มีความรู้อันแน่ชัดอีกเป็นอันมาก อาทิเช่น ความยืดหยุ่นของภาษีอากรมีค่าลดลงตามกาลเวลาจริงหรือไม่ หากเป็นจริง อะไรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ ภาษีการค้าและภาษีโภคภัณฑ์ภาษีในมีคุณสมบัติของตัวรักษาเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติหรือไม่ เป็นต้น

ในอีกด้านหนึ่ง เรายพบว่า การศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระดับราคาที่มีต่อการและโครงสร้างภาษีอากรมีอยู่เพียงเรื่องเดียว ก็คือ สุริยน โชคิวัฒน์กุล (2523) ซึ่งจำกัดการศึกษาเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากการสำรวจสถานะแห่งความรู้ว่า ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างภาษีอากรกับเศรษฐกิจของราคาในระบบเศรษฐกิจไทย ดังที่กล่าวสรุปข้างต้นนี้ เรายังคงมีข้อสันอ่อนแหน่ใจว่ากันแน่นโยบายการวิจัยดังที่ไปเป็น

ประการแรก แม้ว่าจะมีการศึกษาฟังก์ชันภาษีอากรของไทย (tax function) ในแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาคจำนวนไม่น้อย แต่ก็ยังคงมีความลักษณะรอบด้านและไม่ถ้วนเท่าที่ควร ความรู้ความเข้าใจของเรายังคงบังปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดรายได้จากการประเทตต่าง ๆ จึงยังคงมีอยู่ไม่นานนัก การส่งเสริมให้มีการสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาค ซึ่งแยกแจ้งรายละเอียดของระบบภาษีอากรมากเป็นพิเศษ จึงเป็นเรื่องที่ควรแก้การสนับสนุนและจากแบบจำลองเศรษฐกิจมหาภาค ดังกล่าวที่สอง เรายังสามารถประมาณการผลกระทบเชิงปริมาณของการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจของราคา

ประการที่สอง เรายังพบว่า ไม่มีการศึกษาประดิษฐ์ผลของนโยบายภาษีอากรในด้านการรักษาเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติที่สำคัญได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ประการใด จึงควรส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อประเมินค่า นโยบายภาษีอากรของรัฐ-

บาลในช่วงหลังส่งครรภ์ที่สองมีลักษณะทวนกระแสวูจักรธุรกิจ (counter-cyclical) หรือมีลักษณะส่งเสริมความไว้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

ประการที่สาม เมื่อว่าจะเป็นที่ยอมรับกันว่า ระบบภาษีอากรของไทยมีด้วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ เพียงแต่ว่าความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติมีอยู่ไม่นัก แต่กระนั้นก็ตาม ยังควรที่จะได้มีการศึกษาถักอย่างถ่องแท้ว่า ขนาดของการรักษา

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (degree of automatic stabilization) ดังกล่าว นี้มีมากน้อยเพียงใด ความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติของระบบภาษีอากรของไทยมีแนวโน้มลดน้อยถอยลงตามกาลเวลาหรือไม่ อะไรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ ดังกล่าวนี้ นอกจากนี้ ยังควรที่จะศึกษาหารายละเอียดด้วยว่า ภาษีอากรประเภทใดที่ มีประสิทธิภาพในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติมากที่สุด และภาษี

อากรเหล่านี้มีผลไกในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติได้อย่างไร ประการที่สี่ เรายังมีความรู้น้อยมากเกี่ยวกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระดับราคาที่มีต่อการและโครงสร้างภาษีอากรของไทย ดังได้กล่าวแล้วว่า ผลการศึกษาในประเด็นนี้เท่าที่ปรากฏจำกัดเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สมควรที่จะส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้โดยครอบคลุมภาษีอากรทั้งระบบ และหันยกภาษีอากรที่สำคัญอื่น ๆ ขึ้นมาศึกษาด้วย

บรรณานุกรม

ก. ภาษาไทย

โฆษณา อารียา “เงินเพื่อในเศรษฐกิจไทย : สาเหตุและทางออก” บทความเสนอต่อที่ประชุมการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “คลื่นเศรษฐกิจถูกใหม่? ปัญหาและทางรอด” จัดโดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2524

ชุมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และรัตนा สาขคณิต “โครงสร้างภาษีของไทยและผลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย” รายงานการวิจัย หน่วยเศรษฐศาสตร์วิจัยคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารฉบับที่ 2513 (กรกฎาคม 2525) ชาญชัย นุสกินิศากร “การวิเคราะห์แนวโน้มและโครงสร้างรายได้รัฐบาล” บทความเสนอต่อที่ประชุมทางวิชาการเรื่อง “การวิเคราะห์ผลกระบวนการของงบประมาณแผ่นดิน 2527” จัดโดยคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันอังคารที่ 12 กรกฏาคม 2526

ชาญชัย นุสกินิศากร และสุพรรณี ตันติศรีสุข “การวิเคราะห์โครงสร้างภาษีอากรของไทย” รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (กันยายน 2526)

ทวีชัย สุเมธิประสิทธิ์ “การขาดดุลของรัฐบาลและบวนการเงินเพื่อในไทย” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524

พัคโนย์ พัฒนา “ภาวะเงินเพื่อของประเทศไทยในระยะปี พ.ศ. 2484 – 2514” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2517

ธนาการแห่งประเทศไทย ฝ่ายวิชาการ หน่วยการคลัง “การลดอัตรา税率เข้ากับราคาสินค้า” รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ปีที่ 14 เล่มที่ 9 (กันยายน 2517) หน้า 47-52

ธีระพงษ์ วิจิตเศรษฐ “เสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจ” ใน ธีระพงษ์ วิจิตเศรษฐ และคณะ เศรษฐกิจของประเทศไทย : ปัญหาและนโยบาย คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ (เมษายน 2520)

ประจิດ สินทรัพย์ “การป้องกันภาวะเงินเพื่อเพื่อเสถียรภาพของรัฐบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2505

ป้าย อ้างอิงการณ์ “ธนาการคลาง” เสียงชื่ออย่าเสียสิ้น สำนักพิมพ์เคลือดไทย 2517
พรเพ็ญ ชั่นตระกูล “การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมภูมิเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2453 – 2468)” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518
รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ “นโยบายการคลังของรัฐบาลในระหว่างปี 2504 – 2519” วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 7 เล่มที่ 4 (มกราคม–มิถุนายน 2521) หน้า 146-177
รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ “ระบบเศรษฐกิจไทย : วิกฤติการณ์แห่งโครงสร้างและวิกฤติการณ์แห่งเส้นทางการพัฒนาเศรษฐกิจ” วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 9 เล่มที่ 3 (มกราคม – มีนาคม 2523) หน้า 2-70
เริงชัย มะระกานนท์ การเงินและการธนาคารในประเทศไทย มนุษย์ในวงการการค้าสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ 2521
สุนทรี อาษาไวร์ แอลมิท กิติโกเศด “วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง” เอกสารวิจัยหมายเลข 15 สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525
สุริยน ใจดีวัฒนะกุล “ผลของการเงินเพื่อต่อภาวะภัยเงินได้บุคคลธรรมดายในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2523

๔. ภาษาอังกฤษ

- Aghevli, B.B. and M.S. Khan, "Government Deficits and the Inflationary Process in Developing Countries" **IMF Staff Papers**, Vol. 25, No. 3 (September 1978), pp. 383-416.
- Argy, Victor. "Structural Inflation in Developing Countries" **Oxford Economic Papers**, Vol. 22, No. 1 (1970), pp. 73-85
- Auld, D.A.L. "Taxation and Inflation : A Survey of Recent Theory and Empirical Evidence" **Public Finance Quarterly**, Vol. 5, No. 4 (October 1977), pp. 403-418.
- Batson, Benjamin A. "The Akward Years : The End of the Absolute Monarchy in Siam", Ph.D. Thesis, Cornell University, 1976.
- Chaipravat, Olarn, Kanitta M. Meesook and Siri Ganjererndee, "Main Sources of Inflation in Developing ESCAP Countries : A Multi-Country Quantitative Analysis" Bank of Thailand Discussion Paper Series No. DP/76/19 (November 7, 1976)
- Chaipravat, Olarn, Kanitta M. Meesook and Siri Ganjererndee, "Main Sources of Inflation in Developing ESCAP Countries : A Multi-Country Quantitative Analysis", **Economic Bulletin for Asia and the Pacific** Vol. 29, No. 1 (June 1978). pp. 51-78
- Chaipravat, Olarn. (1976 a). "Domestic Price Determination in Thailand" Bank of Thailand Discussion Paper Series No. DP/76/15 (may 20, 1976).
- Chaipravat, Olarn (1976 b) "Domestic Price, Output, Employment and External Balance Determination of A Small, Open, Primary Exporting Economy : A Quantitative Study of Stabilization Policies in Thailand", Bank of Thailand Discussion Paper Series No. Dp/76/17 (June 30, 1976).
- Ganjererndee, Siri. "A Model of Thailand's Economy : An Econometric Model" Ph.D. thesis, Monash University, 1975.
- Haring, Joseph E. and Larry E. Westphal. "Financial Policy in Postwar Thailand : External Equilibrium and Domestic Development". **Asian Survey**, Vol. 8, No. 5 (May 1968), pp. 364-377
- Heller, Peter S. "Impact of Inflation on Fiscal Policy in Developing Countries", **IMF Staff Papers**, Vol. 27, No. 4 (December 1980), pp. 712-748.
- Marzouk, G.A. **Economic Development and Policies : Case Study of Thailand**. Rotterdam University Press, 1972.
- Nowotny, Ewald. "Inflation and Taxation : Reviewing the Macroeconomic Issues", **Journal of Economic Literature**, Vol. 18, No. 3 (September 1980), pp. 1025-1049.
- Panitchpakdi, Supachai. "Inflation : The Case of External Disturbances", in Prateep Sondysuvan (ed.), **Finance, Trade and Economic Development in Thailand** (Bangkok : Sompong Press, 1975), pp. 123-138.
- Piyavongsepinyo, Rungsunt. "Inflation in an Open Economy : A Cases Study of Thailand". M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1979.
- Pobucadee, Jirapol. "An Econometric Model for Tax Policy Simulation and Government Revenue Forecasting", M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1977.

- Saini, Krishan G. "The Monetarist Explanation of Inflation : The Experience of Six Asian Countries", **World Development**, Vol. 10, No. 10 (October 1982), pp. 871-884.
- Siamwalla, Ammar. "Stability, Growth and Distribution in the Thai Economy", in Prateep Sondysuvan (ed.), **Finance, Trade and Economic Development in Thailand**. (Bangkok : Sompong Press, 1975), pp. 25-48.
- Siamwalla, Ammar "Inflation in Thailand in the 1970's : Its Cause and Consequences", **Thai Economic Journal**, Vol. 11, No. 1 (June 1978), pp. 1-33.
- Trescott, Paul B. **Thailand's Monetary Experience : The Economics of Stability**. New York : Praeger Publishers, 1971.
- U.N., IBRD, "A Study of Public Finances in Thailand" Report No. 574-TH, East Asia and Pacific Department, **IBRD** (October 31, 1974)
- U.N., IBRD "Thailand : Toward a Strategy of Full Participation" Report No. 2059-TH, East Asia and Pacific Regional Office, IBRD (September 1, 1978).
- U.N., IBRD, "Thailand : Managing Public Resources For Structural Adjustment" Report No. 4366-TH, Country Programs Department, IBRD (March 1, 1983)
- U.N., IMF, "The Buoyancy and Elasticity of The Tax System of Thailand, 1974/75 - 1980/81", mimeograph (not dated).
- Vichaidist, Sidhiphol, and Mongkon Roisarn, "Inflation and the Thai Economy" **Bangkok Bank Monthly Review** (June 1973), pp. 318-331.
- Vichaidist, Sidhiphol, and Mongkon Roisarn, "A Second Look at Inflation", **Bangkok Bank Monthly Review** (May 1974), pp. 288-301.
- Viseskul, Chintala. "Public Investment Policy during the Reign of King Rama VI, 1910-1925" M. Econ. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, 1976.
- Yang, S.C. **A Multiple Exchange Rate System : An Appraisal of Thailand's Experience, 1946-1955**. Madison : University of Wisconsin Press, 1957.
- Yen Kyun Wang, "Monetary Interdependence in the Pacific and ASEAN Countries", Expert Group on ASEAN and Pacific Economic Co-operation, ESCAP, DP/EGAPEC/2 (5 May, 1982).